

FEIL HA BREIL

Lakit en hol liorzou, bep bloaz, kalz a vleuniou,
Ha d'o c'hutuilh, en o c'haer, kalz a vugaligou !

Marianna ABGRALL

MAE-MEZEVEN

1942

FEIZ HA BREIZ

Rener : Y. V. PERROT.

Prizioù nevez hor C'houmanantou

Eur bloaz : 25 lur ; 6 miz : 18 lur.
Koumanantou strollet, pa gemerer d'an nebeuta pemp niverenn : 20 lur ar pez.
Kas an arc'hant da : Y.-V. PERROT, RENER « FEIZ HA BREIZ », SCRIGNAC
C. C. 21.802 RENNES.

LENNER MADELEZUS, SELAOUIT, 'TA!

Ma ra vad ha plijadur Feiz ha Breiz d'oc'h, marteze e rafe kement all a vad ha kement all a blijadur d'ho kerent ha d'oc'h amezeien ; kinnigit hen d'ezo, eta, da welet ! Plou a oar ; en hon amzer, c'h en em dro muoec'h-mui ar yaouankiz ouz ar brezoneg.

« Feiz ha Breiz » a dlsfe beza lennet, da yihanañ, e kement ti kristen a zo e Breiz-Izel, c'houez Breiz ha c'houez ar Feiz a ya, de heul ; deski a ra d'an holl penaoz ren eur vuhez kristen ha penaoz ren eur vuhez vreizat.

Evel a lavare an Tad Abgrail a zo gwir : « Levriou digristen ha flerius a zo e galleg, a-vernioù hag avez prenet ha lennet ; an traou kaer, e brezoneg, a vez laosket da vont gant an diaoul ; den ne zell outo, n'eo ket d'in-me eo lavaret kement-se, met so-

toec'h eget an den e gelenn ! »

Dihunomp eta, re bell hon eus kousket ha skignomp Feiz ha Breiz en dro d'eomp ; seul-vui a lennerien en devezo ha seul-vui e vrayaio, ivez, na petra 'ta !

Pep tra a zo deuet da veza kek ker, ma n'hellomp ket lakaat ken hor c'helouenn, e gwerz, evel gwec'hall, o lezel pep frankiz gant al lenner d'her prana pe d'hen lezel ; n'her c'hasimp mui nemet d'ar re o devoz her goulnenn hag her paet.

Kaset war eün, betek an ti, dre ar post.
« Feiz ha Breiz » a vezo hiviziken, edoug ar bloaz : 25 lur.

Kaset, en eur bern, a bemp niverenn da nebeuta, da unan hag a en em gargo d'her ranna, « Feiz ha Breiz » a vezo, hiviziken edoug ar bloaz : 20 lur.

« FEIZ HA BREIZOU » KOZ

hag a c'hellomp gwerza d'hon lennerien.

Dek bloaveziad Feiz ha Breiz 1922.
Daou vloaveziad Feiz ha Breiz 1924.
Daou vloaveziad Feiz ha Breiz 1928.
Triouec'h bloaveziad Feiz ha Breiz 1929.
Triouec'h bloaveziad Feiz ha Breiz 1930.
Tri bloaveziad Feiz ha Breiz 1932.
Eiz bloaveziad Feiz ha Breiz 1933.
Eiz bloaveziad Feiz ha Breiz 1934.
Eiz bloaveziad Feiz ha Breiz 1936.
Daou vloaveziad Feiz ha Breiz 1935.
C'houec'h bloaveziad Feiz ha Breiz 1937.
Eiz bloaveziad Feiz ha Breiz 1938.
Pemp bloaveziad Feiz ha Breiz 1939.

Dek bloaveziad Feiz ha Breiz 1940.
Dek bloaveziad Feiz ha Breiz 1941.
Rei a c'hellomp ar bloaveziad-se evit 15 lur ar bloaveziad, mizou kas hag all, nemet bloaveziadou ar bloaz 1941 a zo 20 lur ar pez.

Ar re o deus Feiz ha Breizou koz ha ne reont netra ganto a vije mat d'ezo o degas d'eomp, rak goulnenn a zo d'ezo.

Anaoudek bras e vefemp d'an hini a c'helle degas d'eomp seiz Feiz ha Breiz Genver 1935 rak neuze e c'hellfemp ober seiz bloaveziad Feiz ha Breiz 1935.

« FEIZ HA BREIZOU » KOZ

hag a c'hellomp rei evit netra nemet ar mizou kas.

Feiz ha Breizou koz, niverennoù distag ha n'eller ober bloaveziad penn-da-benn etef ganto ha plijadur kouskoude da lenn, kouls ha levriou hag a zo dislivet, dispeget ha saotret o goloioù, traou holl hag a za mat lakaat er padadou a raer d'ar prizioù,

niñi, a gasimp d'ar re her goulnenn, en eur pakad a 20 lur bouez, d'ar muia, dre ar gar, hag a 6 lur bouez d'ar muia dre ar post, evit 20 lur arc'hant degaset da Rener Feiz ha Breiz, Serignac, C.C. 21.802 Rennes.

MARI
Rouanez
ar
Mammou

Rouanez
an
Tiegeziou

Santela kroudurez a zo bet er bed-mañ a oa eur vamm ha setu aze perak an devozion d'ar Werc'hez, Mamm da Zoue, a zo ken aes he skigna hag a ra kement a vad dre ar bed holl.

Dre ma 'z eo Mamm Hor Zalver Jezus-Krist eo ez eo deuet dezi ar gwir da gaout da welet war hep tra en tiegeziou kristen, adalek dez kenta an eured.

Ret eo e welle kement a dremen ; ret eo e kemele dudi er garantez o deus an daou bried an eil evit egile hag en he c'harz emañ pellaat an drouk-pezed a zo o troia en dro d'ezo o klask kontanmi o c'harantez hag he lakat da drepka.

Daoust ha pec'hed e vefe kaout c'hoant da lavaret : « Santez Mari, Mamm da Zoue, pedit evidomp pec'hizien, bremañ ha dreist-holl, en eur ar Gantez ! »

Eur pec'hed ? Nann, sur a-walc'h, met eun dra vat eo e vefe kentoc'h.

Diwezatic'h, pa vez ar vamm o tougen he c'hrouadur, nak ez eo c'houek eviti en em unani gant an Itron Varia o c'hortoz ginivelez he Mabig Jezus

n'eo ket ret ober traou bras ha dias. Nann ! eur « Me o salud, Mari, » hepen lavaret eviti hag he hini bilhan gant ar vamm he unan pe gant ar vamm hag an tad a deu da veza eur bedenn hag he deus eur c'halloud eus ar re vrasa ; evelse ar Werc'hez a ro d'ar Gantez etre daou bried eul lur hep e bar.

Ma tle beza Mari, rouanez an ti, pa zibuner ennan ar mysteriou a levnez, e tle beza, kenkouls all, pa zibuner ennan ar mysteriou a c'hlaç'har : ar c'hlenvejiou, an dispartiou, ar chasteou pemdesiek, ar bara da c'houit, ar vugale da zavel, an emgleo hag ar peoc'h ; anavezet mat he deus an holl draou ze, hi, rouanez ar mammou ; d'he skol eo e ranker mont evit deski en em ankroun-c'haat an-unan, evit gellout ober e pep tra ar pez a c'hortoz an Aotrou Doue a rademp.

Adalek an deiz ma teuas an Arc'hael da gemenn d'eri ar c'helou mat, nak a draou ha n'edo ket ouz o gortoz a welas : n'edo ket o c'hortoz beza mamm, na beza paour, na pignat war ar c'halvar !

Ha kouskoude, e tegemer pep tra evel

ma teu ; servicherez an Aotrou eo ha servicherez ar re a zo bet fiziet enni gantan.

Arabad e vefemp strafuilhet gant sant-telez an Itron Varia ; ne glask nemet ar pez a glask Doue, e karantez Doue ; he feiz e Doue, he fizians e Doue, he c'harantez evit Doue a zo divent.

Hor Mamm eo hag ivez hor c'hoar didrouz ha glam, hegarat ha laouen. Ti an Itron Varia e Nazareth, na c'houek e tlee beza an ti-ze !

Sellit-hi o kemeret he bugelig bihan etre he divrec'h ; tridal a ra o welet peger koant eo ; sellit-hi ouz e wiska, o teski d'ezan bale, oc'h aozad d'ezan ar pez a gav a wella, daoust peger paour eo, oc'h en em laouenacat pa wel e zent kenta, pa ra e gammejou kenta e-unan ; komz a ra e-unan ; lenn a ra ; marteze ez eas da akol hag e teske hep poan ; d'e zaouzek vloaz, Doktored Jerusalem a jome strafuilhet dirag e ouiziegez ; Mari, ivez, a dride he c'halon o welet e spered oc'h en em ziskouez hag a drugarekae Doue.

Ha ni ivez, o sellet ouz hor bugeligou hag a zo holl koant d'hon daou-lagad a vammou, daoust hag e c'helltemp chom hep trugarekaat Doue da veza fiziet ennoimp ar c'hortou bihan burzuduse e tleomp ober anezho tem-plou da eneo bihan kalz kaeroc'h c'hoaz !

An amzer da zont ? Bez' e vezo evito ar pez a fell da Zoue, met drezomp-ni eo e teuint da veza barrek d'hen aozad. Mari a zente ouz Josef ha n'oa ket ker santel hag hi, hag e oa harpet gantan ; Mari a zave Jezuz hag a oa santeloc'h egeti.

Kaera tiegez kristen a oute beza eo an hini e vezo santeloc'h ar wreg ennae eget an ozac'h ; an hini e klasko ar wreg santelacat he gwaz ; an hini e vezo harpet ar wreg ennae gant he gwaz.

En hent-se, e raint inti o daou, eun dra hag a vo dreisto : bugale santeloc'h egeto, eneo santel e korfo yac'h, dindan sellou Mari, Rouamez ar Mammou hag an tiegeziou kristen.

Jann-Loeiza KORLE

KALON...

Kinniget
gant

Mari-Anna ABGRALL

...AR VAMM

d'an
Itron a Voisanoger,
Kerdaoulas.

Livrit d'in-me, me ho ped
Petra kaera tra 'zo er bed ?
N'eo ket heol laouen ar heure,
Ken kaer, ken skedus koulskoude ;
N'eo ket an oabl sklerijennet
En noz dudius da welet ;
N'eo ket er c'hoad ar gwes uhel,
Holl oc'h heja gant an avel ;
N'eo ket trouz spontus ar mor bras,
Nag hiboud sioulrik dour ar waz ;
N'eo ket zoken ar bokedou,
Ker koant en hamv, war ar c'hleuziou

Na kan lizrin al laboused,
Nag o flu ken kaer marrellet ;
Nann kaeroc'h vit an holl draouse
En deus graet an Aotrou Doue ;
Me lavar, hep fizia tamm,
Kaera 'zo eo kalon eur vamm. ...
Kaera tra 'oufed da welet :
Eur vamm war eur c'havell stouet
O pokat d'he c'hrouadurig
Glann ha koant evel eun aelig
Nann, e nep lec'h, dre holl, er bed
Netra kaeroc'h ne v'ô gwelet.

ewan haelori † TESTERI Yann ar Gergoz

Ewan Haelori, burzud e amzer, a voe ganet e Kervarzin, e parrez Landreger, er bloaz 1253.

Mervel a eure da c'houlou deiz an 19 a viz mae 1303 d'ar zul warlerc'h ar Yaou-Bask. E gorf a voe sebeliet e iliz-veur Landreger.

Seiz vloaz war nugenet goude e varo, derc'hent Gouel Yann 1330, e voe digoret e Landreger prosez e zantelez ; an enklaskou a badas betek ar 4 a viz eost warlerc'h ; 52 test a voe klevet diwar benn e vuhez ha 191 diwarbenn e vurzudou ; e zantelez a voe embannet gant ar Pab Klemant VI, d'an 19 a viz mae 1347.

Kenta test a zavas da gomz eus e zantelez a voe Yann ar Gergoz, eus a barrez Pleuvihan, en devoa neuze dek vloaz ha pevar ugent.

Anavezet mat mat en devoa Haelori Gervarzin hag Azo, e bried, stad ha mamm Ewan ; bet e oa en o eured ha goulnennet e oa bet ganto, goudeze, da rei d'o mab e gentelou kenta !

Ewan, eme Yann ar Gergoz a dlee beza eur zant, rak e vamm a zo bet diskleriet kement-se d'ez, en eun hunvre, hag hi-he-unan, dirak he gwaz hag he mab, eo ar lavar an dra-se d'in, hanter kant vloaz bennak a zo, e Kervarzin.

Heuliet en devoa Ewan, goudeze, e Orleans, e Landreger hag e meur a lec'h ha biskoaz ne welas netra, nak en e gomzou, nak, en e oberou, hag a vije gouest da ober an distera gouz ouz glanded e ene.

Eun den dilerc'h e oa hag hegarat : « N'em eus e welet o vale, atao, nemet laouen e benn hag ar mousc'hoarz war e ziweuz. »

E lec'h dougen e zilhjad alvokad (1), sant Ewan, epad daouzek vloaz diweza e vuhez, a zougas eur zae dindan a goueze betek e zaulicou hag eur zae war gorre, berroc'hik, gant eur gabell ; an dilhad-se holl a veze graet e burell gwenn a gaved da brena neuze e Bro-Leon ; dindanno, Ewan a zouge eur gouriz reun hag eur roched stoup.

Ma oa dister e zilhjad e voued a oa ken dister all ; bara segal, bara kerc'h, brenn hag all alies, piz ha far, hep holenn hag hep bleud ha dour yen, setu e vevans.

(1) En amzer sant Ewan ne oa ket kemma ebet c'hoaz, er maez eus an iliz, etre an dilhad a zouge ar veleien hag an dilhad a zouge an dud all ; e bloaveziou diweza ar XVI vet kantved, eo e teuas ar c'hiz, tamm ha tamm, gant ar veleien, dan, em wiska e da hag er c'hantered warlerc'h e voe gouc'hennet d'ezo dougen dilhad al louse, gant o eskibien.

Daoust m'en devoa aes, ma karje da gaout eur gwele bouk, e c'hourveze war eun dournad plouz pe war eur gloued kalet, gant eur maen pe eul leor da benn-wele.

Ha gant an dra-se, Ewan a oa eun den trugarezus ; n'en doa netra evitan e-unan ; ar pezh en devoa a oa evit ar beorien, an emzivaded hag an intanvezed hag, hep beza pedet, e tifenne, hag evit netra, ar re anezo a veze bet graet gaoz outo gant unan bennak ha setu aze perak e oa lezantvet alvokad ar beorien hag an dud reuzeudik !

Eun den habask e oa ; atao her gweled o vale laouen e benn hag ar mous-

c'hoarz war e ziwenez, oc'h ober ar mui vad a c'helle ober.

Ha gant an dra-se eun den ker mat da bedi ha ker mat da brezeg ma wled an dud o redek eus an eil partez d'eben, e kement lec'h ma teued da c'houzout e tlee prezeg.

Breiz arbez a voe degaset eur welcenn vras enni gant e gomzou hag e skouerioù mat.

Setu eun diverra eus testeni Yann ar Gergoz.

Ra gerzo Breiziz, bepred war roudou sant Ewan, ha ra vezint tud vat, eun ha santel evel dan.

Y.-V. P.

Eun diviz brudet :

- "Bez fur, va mab,
- "Ma vi eur zant !
- "O va mamm vat,
- "N'am eus ken c'hoant !"

Piou eo ar vamm a ra ar goulenne-se ouz he mab ? Piou eo ar bugel a respont ker brao all d'e vamm ? Ar c'homzou-se kouezet, tost da zeiz kant vloaz a zo, eus genou Azou ar Genkiz, Itron Gervarzin, hag eus hini he mab, Ewan Haerlori, a glevet o voundinellat atao, en diskouarn, d'am 19 a viz mae, pa 'z aer da bardon Ewan da Landreger.

Bez fur, va mab, ma vi eur zant !
Gourc'hemenn diweza eur vamm, d'he mab pevarzek vloaz, a raok e lezel da vont a-bell diouz ar vro, da skollou meur Pariz hag a jomo sanket down e kalon eur bugel a vezo eur zant bras diwezatoch : sant Paeron Breiz !

Ar skandenn gant a weili uheloc'h a zo eur sant Ewan nevez, hizellet gant an ao, Boser, ar c'hizeller brudet, e devo kaint ar vro, hag a zo bet benneget e chapel I. V. Gouanko, e Serignac, da sul Plask diweza

Mammou yaouank Breiz, kemeromp skouer war Azou ar Genkiz, e oa en he youl lakat he bugale da vale war hent ar zantelezh.

Komzomp, evel di, e brezoneg d'hor bugale ; ra glevint, e brezoneg, yez sant Ewan, hor c'huzulioù hag hon allou, ma valeint, hep fazia, war roudou Paeron Breiz, kaera bleunvenn hor gouenn.

BREIZIZ A OUENN VAT !

Eur skouer evit ar baotred yaouank :

**Jos.-Per ar BRAS
DIRLEMM**

(1889-1915)

"Gouestlet en devoa e vuhez da zilvidigez e vro hag he yez..."

eme d'eomp an Aotrou Vallée.

Gouellou ar Bleun-Brug a reas kals, dal ma voent savet, evit lakat ar spe rejou breizat da zihuna ha da vleunia ; warlerc'h Mari Anna Abgrall, Job-Per ar Bras a gavas enno penn an hent en devoa da heulia evit bale war roudou e dadou. Itron Gervarzin, mab da Nikolaz ha ha Vari Jann ar Meñn, a oa bet ganet e Kerzevez, en Drev-Nevez, d'am 8 a viz du 1889 ha badezet raktal, en devez-se, gant an A. Henry, person ar barrez ; bez' en devoa bet evit Paeron Joseph Hamon hag evit maeronez Perrina Corr.

Goude beza bet eur pennad er skol, e Lambaol, el lec'h ma ne zaleas ket da veza ar c'henta e skol an A. Corr. e voe kaset d'e unnek vloaz da unan vrasoc'h, da Landivisiau ; eno e kavus war e hent, eur mestr a gare ar brezoneg hag a oule lakat bugale e skol d'her c'haret ; ar mestr-se oa Gloda ar Prat.

Eus Landivisiau Job-Per a yeas da Lamhuon hag ac'hano da Landerne ; eno e c'hounezas aotre da ober skol e-unan, ar brezoneg da o skolver.

Job-Per ar Bras ne zaleas ket da guttat Landerne, evit distrei da Landivisiau.

Kenstrivadegoù ar Bleun-Brug a roas d'ezan, neuze, tro da ziskouez e ampartiz.

E dud a oa nevez aet da jom da vourc'h Loc-Eginer Job-Per, epad e kuzer-ehañ, a zastumas Sontou ha Gwerziou koz a genvroiz, skrivet gant ar skritur fin-se a oa e hini hag en devo evito eur priz kuer e Bleun-Brug e Kerjoumaded'h, e miz gwenegolo 1907.

Setu amañ ouspenn, sklaerjenn war ar pezh a rae c'hoaz e Loc-Eginer, epad an ehanou-skol ; an A. Croquennec, person Treglonou, gindik eus a Loc-Eginer, ha dek vloaz yaouankoc'h eget an eo a ro d'eomp da amout kement man : « Anavezet mat em eus Job-Per ar Bras, Dirlemm. Gant an end-seün eo em eus desket karout ar brezoneg. Epad tri pe bevar bloaz eo bet o chom e Loc-Eginer. Hon dastum a rae, ni, paotred vihan, evit deski d'eomp lenn ha skriva e brezoneg ; kentelloù a fce d'eomp ivez war istor Breiz ; hon dougen a rae da gaout karantez evit hor bro ; aites e komze eus ar brezel graet da Vreiz gant ar C'hallaoued hag ar pezh a c'houlenne oa gwelet Bro-C'hall o restaueler da Vreiz he frankizou.

Prederia a rae n'eo ket hepken gant

ar re vihan, met, etouez ar re vras, ivez e skigne, hep ehan, leoriou brezonek, dreist-holl **Feiz ha Breiz** ha **Kroaz ar Vretoned**. Skriva a rae dalc'h mat er gazetenn-se : Setu aze eur Breizad penn-kil-ha-troad ! Roet en defe eun harp talvoudus ma vije bet chomet ganeomp ! »

Eus a Loo-Egner e dud a yeas da jom da Wimilicau ; e zoudarderez a reas er 48 vet, e Gwengamp. Skriva a rae atao e brezoneg d'e dud ha d'ar 14 a viz meur 1911, e lavar d'ezo : « Ar spered a nij alies d'ar vro c'hinidik hag a vez bet kement a geuz o kuitaat ! A ! ma vije ar zoni atao er gêr, ar vuhez ne vefe ket posubl, en toull fall-man ; gant an inou e varfed ! »

D'an 10 a viz du 1911 e skriv kement-man : « Ma'n deus ar c'hazam eur c'hostez mat bennak, meur a hini fall en deus ivez ; ma starta karakter an den ha ma ro d'ezan amaoudegez eus talvoudegez meur a hini ha n'en eim ziskullont nemet epad o servich, en eheb, rei tro a ra d'ar feneantiz, a zo kousket e kalon/peb den, zoken ar muia tuet d'al labour, da zihuna ! »

Anvet e voe da goporal, daoust ma ne glaske tamm ebet ar garg-se.

Dal m'en deveze eur pennad amzer vak e veze kavet o skriva ; skriva a rae dindan al lezono a Yann Brezal, Brugger pe Dirlemm, e **Kroaz ar Vretoned**, er **Vro**, e **Feiz ha Breiz**, e **Brug**, er **Pays Breton**, en **Echo du Finistère**, pennadou a geennadurez, marvailhou, barzonegou ha kontadennoù hag a dalv ar boan o dastum hag o renka en eul leor, evel ma venn an A. Merser a Erm hen ober.

Kerkent ha graet e zoudarderez gantan e tistroas da ober skol da Landivisiau ; er bloavez warlerc'h edo e Gemene-Penfao, e bro an Naoned ha d'an 30 a viz kerzu 1913 e skriv ac'hano d'e dud : « Eun devez c'hoaz hag ar bloaz-man n'emañ ken : kouezet e vo dindan falc'h lemm an Ankou dall ha didruze. En digarez-se eo eun dever plijadurus kaer evidon dont da zoueti d'eo'h eur bloavez mat hag eurus digant Doue a ren pep tra er bed-mañ Pedit a ran ma tremenod, tad ha mamm gêr, hep an distera gloaz, eur gozni eurus hag hir, e karantez ho pucale. Va c'halon a ra evidoc'h eur bern veuic

kaeroc'h kaer ha n'eo ket gouest vel fluenn da lakat war baper.

« Nak em bije karet en deziou-man, lavaret an dra-se d'eo'h a c'henoù ; Alan eurusoc'h egedon, a skriv d'in ez ay d'ho kwelet. An hent re hir hag an dispign re vras a harz ouzin da gacut an eur vad-se. Goulenn a ran digant Doue, goulennit ivez evidon en ho pedennou, ar c'hras da veza tostet ar c'henta posubl ouz ar gêr, en eur stad a vuhez nevez a 'z ay gwelloc'h d'in. Va yec'hed a ya atao kenkoulz ha ma c'hall. Kontant bras oun o c'houzout emac'h ho taou yac'h mat er goanv-man. Ra gendalc'ho o yec'hed ker mat. gwelloc'h zoken, gant ar c'henchamant bloaz.

« Bloavez mat adarre ha d'eo'h, a grez kalon, e karantez Doue, da virviken.

« Lavaret a c'hellam d'eo'h, mamm gêr, e vezam da nebuta eur wech ar miz o kovez.

« Ho mab karantez.

Job Per ar Bras - Institutur libre, Guéméné-Penfao (Loire-Inférieure) »

Ar skollou kristen, neuze da vihama, ne c'houezed netra enno, kouls lavaret ; Job Per ar Bras, hag a oa nac'het gant e amzer da zont, a vennas kemeret eur vicher hag a roje tro d'ezan da c'hounit eur gweneg bennak ha setu aze perak e c'houlennas, dem-goudeze, beza laket da ober skol e skollou ar c'houarnamant ; a vec'h ma oa degouezet e Plougin, el lec'h ma oa bet anvet da vont, ma strakas kurun ar brezel bras.

D'ar 5 a viz gouere 1915 e skriv d'e dud :

« Tad ha mamm garet, Marteze eo hizio an devez diweza da ziskulza arak dizrei d'an trancheou. Eistez a zo emacomp amañ ; ne zizrolimp ket d'ar memez lec'h, met n'eus fors da be seurt toull mont ; dre holl ez eus danjer ha toull danjensoc'h ebet n'eus ket eget an hini ma oamp ennan betek an deziou diweza-mañ. »

Eur miz goude e skrive d'an A. Masson, rener « Brug », kelenner e Pontivy :

« Pegoulz e wellimp fin al lazadeg-man ? Mall am eus da zistrei d'am bro ; kals a labour a zo da ober enni ; va c'henviñz a zo reuzeudik ha kement e karan va Breiz, ma ne garfen ket lezel va eskem amañ. »

Stouaz ! ar paourkaez paotr a voe lazet gant pemzek eus e dud, e kichenik Arras da c'houlou deiz an 8 a viz gwengolo. Fizians hon eus e vezo deuet Itron Varia Vreiz da laouenat tremen-van he mabig, kouezet, e maez ar stourm, keit all diouz ar vro. E relegou n'int ket bet kavet ; touziet int gant douar an Argonn !

Goude ar brezel 1914-1918, pa voe kaset kalvar an Trehou da venntag beziou ar Vretoned beziet ken stank e Dinant, er Beljik, an A. Boetti, person an Trehou, a dennas, da lakat war e jichenn, ar c'homzou-mam, eus skridou J.-P. ar Bras :

« Ar gwella ger eo ar maro ; rak e vouez a zo doue. Selacuit pobl madele-nus, lavaret a ra d'eomp beza Bretoned feal. Mignoned, it alies da zaulina war o beziou.

Jos. Per ar Bras (1889-1915)

Dirlemm a oa eun den bras ha kaer eus ar re gæra ; e spered lemm a verve en e zaulagad hag ar menozicou uhel a oa e goueled e galon a ouie da ziskleria e komzou entanet hag e skridou didroidel.

En eur ober eun nebeud bloaveziou en deus bet amzer da ziskouez pebez benveg a dalvoudegez oa ar spered lemm en devoa bet digant Doue hag e varo, e bleun e yaouankiz, a ro tro d'eomp da welet ar c'holl bras he deus graet Breiz ouz e goll.

E dad hag e vamm o deus bet ar pezh a c'houlenne evito « eur gozpi eurus hag hir, e karantez o bugale » ; marvet in o daou d'an oad a bevar ugent vloaz, an tad, e Gwimillo er bloavez 1917 hag ar vamm e ti ar mab Alan, e Landerne, er bloaz 1923.

Gwellit amañ ar skeur amezam, d'e zeitek vloaz, gwisket gantan dilhad justinok e vreur bras Alan ; lemm hag eun e zaulagad ; ouz e zae e weler spilhen-arwez Breiz, a oa bet graet neuze, gant ar Varzed, eme an A. Jaffrennou, d'ar vrogarourien d'en em anaout ken etrezo ; en e zourn dehou emañ

Kroaz ar Vretoned hag en e zourn kleiz eur mell penn-baz, da en em zifenn, ouz red, ouz enebourien ar vro...

« Dirlemm, eme an Actrou Vallée, en devoa gouestlet e vuhez da zilvidigez e vro hag he yez. Eur c'holl dirapar eo e varo ! »

Ra deuy eleiz a haotred yaouank o lenn e vuhez da vale war e roudou ha da gendalc'her gant an ero n'en deus ket gallet kas da benn.

Y. V. PERROT

Na kaer eo Breiz e mesk an holl vroioù,
Kaer eo he yez ha kaer he c'hustumou ;
Chomomp bepred stag mat ouz Breiz-Izel,
Vel ar brennig, en aod, ouz ar rec'hel !

(DIRLEMM)

Ar Marvailhou

(kentskrid "nozvezioù an arvor")

« Ar skrivagnerien breizek ha broadus a ya bemdez war niverusaat hag o youl eo ober AR VRO DA ZONT en eur en em harpa war AN AMZER DREMENET... » DIRLEMM.

Gwechall, epad nozvezioù hir ar goanv, e oa ar c'hiz, e pep tiegez breizad, eur wech debret koad, d'en em zastum en-dro d'an tan da zelaou konta marvailhou.

Va c'henvroiz deut war an oad o deus, gwelloc'h egedoun, dalc'het sonj eus ar beilhadegou-se hag ar blijadur a gaved enno pa groge eur c'hoziad bennak da zibuna kontadennoù, a-wechou iskis ha spontus, hag a rae d'ar vugaligoù kaout hunvreoù skrijus, en noz. Ar marvailher, peurliesad, a veze o lavaret istorioù an amzer dremenet, istorioù e yaouankiz. A-wechou all, eur paourkaez klasker bara eo an hini 'veze, deut da glask lojeiz hag a bae, gant e gontadennoù, an degemer roet d'ezan.

N'ho peus ket a sonj, kenvroiz ker, eus ar varvailherien-valeerien-se, a rade gwechall henchou hor bro, eur zac'h ouz o c'hein, en eur glask an aluzen, hag en eur leda konchennoù dre ma'z aent ? Bep tamm bara a veze roet d'ezo e tispaket eur marvailh bennak.

O degemeret a raed, e pep tiegez, gant eur pres santel, evel tud hag a lakae bennoz an Holl-C'halloudek da ziskenn war an tiez kristen a roe repta d'ezo ha tan da domma o izili. Pa zegouezet da goulz koad, eun tamm yed a veze hepred er gaoter evito hag eul loca er parailher. A-vec'h echu da zebri, eun iferniad tan a veze graet hag ar penn-ti ne vanke morse d'o fedi da ge-

meret ar skabell wella e kougn ar sirminal.

Daou pe dri diad tud eus ar geriadenn a zirede da zelaou ar gozidi gant o marvailhou. Kement a zegoueze, alies, ma n'halle ket an holl tostaat ouz an oaled, hag ar re genta, eur wech graet eur grazadenn a ranke rei o lec'h da re all. Ar wazed a jache war o c'hernlebutun berr ha mogedet ; ar merc'hed a stamme hag ar vugale vihan a foc'he al ludu gant eur vaz houarn pe a glas-ke laou e penn ar c'haz !

Nak a stad a veze er beorien gelz o welet gant pegement a bres hag a evez e teue, dre holl, ar goueriedad da zelaou o istorioù ! Ker kaer ha ker plijus e vezent ma teue d'ar wazed lezel an tan da vervel en o c'herniel, d'ar stamm chom ar'az, etre daouarn ar merc'hed ha d'ar vugale lezel e peoc'h ludu ha kaz evit selaou gwelloc'h, o diskouarn sounn hag a daoulagad peket ouz ar gonterien.

Kozidi ha yaouankizou a zizroe, laouen o c'halon, d'o c'hêr, goude beza tanvaet eur blijadur c'houek hag onest, er seurt beilhadegou.

An dra-ze oa an amzer goz, an amzer vat ! Met maro eo gouenn « ar varvailherien-valeerien » hag an tadou koz ar vremañ n'ouzont mui a istorioù didueltus.

Chench a ra an amzerioù !

En deiz hizio, e lec'h beza bodet en dro d'an tantad tan, o zelaou, gant ar re goz, kontadennoù ar varvailherien, yaouankizou hon amzer, epad ar goanv, a gav gwelloc'h mont da redek ar'bell, da hanti a bep seurt tiez, da c'hoari kartou ha dominoloù. Karout a raten gellout lavaret e tanvaer, e seurt beilhadegou, plijadur ken dereat ha ker yaehus ha gwechall. Met, allas ! A-wechou ar seurt diduamanchou a vez nozaus ouz o c'horf hag ouz o ene ; koll a reont — re alies, siouaz ! — ar paour-

kaez tud yaouank, o yec'hed hag o glanded.

Ar skrivagnerien breizek ha broadus a ya bemdez war niverusaat hag o youl eo ober « ar vro da zont » en eur en em harpa war « an Amzer dremenet ». Gwir virerien kelennadurezioù reiz ha doareoù fur o Hendarou, o lavar eo : « Giz koz, giz wriou », hag o skoazell a reont da zalc'her, en o sav, ar gizioù mat a venn tec'het kuit evit rei lec'h da c'hizioù all nevesoc'h hag alies fall. Gant keuz e welont o kerzet kuit ar marvailhou hag a rae gwechall holl dud ar beilhadegou e tiegezioù Breiz. Ar gwir skrivagnerien vroadus n'hallent mankout da veza enkrezet gant an dra-ze rak ar gevred gant ar marvailhou e santont ive o lec'het ar spered breizek.

Evit o mad e vefe rei dougen ar yaouankizou d'en em staga ouz oaled o ziez epad beilhadegou ar mizioù du, elec'h mont da redek amañ hag a-hont, pell diouz o zud. Met, evit degas en dro ar beilhadegou a c'hiz koz eo rei ivez kaout marvailhou. Etouez ar skrivagnerien o deus da genta kroget el labour d'ober marvailhou nevez evit ar Vretoned emañ, sur mat, Klaoda ar Prat.

Ra 'z aio e « Nozvezioù an Arvor », gant bennoz an Aotrou Doue, da hada an had mat en hon tiegezioù a Vreiz, da zek d'eoemp dalc'her bepred start da yez, da c'hizioù, da gustumoù ha da doareoù fur o Hendarou, o lavar eo : al levre-se a'hamomp, kenvroiz ker, da garout gwasoc'h gwas ar Beilhadegou kristen a c'hiz koz, d'en em staga muioc'h mui ouz

Hon c'hontadennoù ' tal an tan
Goude al labour hag ar boom,
Epad ar goanv, a'choude koad.

J. Dirlemm ar Bras

Gwimillo, deiz Gouel sant Josef,
19 meur 1909.

Gwellaet eo an niverenn-man, evel ma welli...

Roit d'eoemp ho skoazell hag anolou ho mignoned evit m'o lakimp da ober anaoudegez gant FEIZ HA BREIZ, a jom yaouank alao daoust d'he 78 vloaz !

E KAVELL BADIZIANT...

PAERON BREIZ

Ar wech diweza ma 'z is da bardona da Landreger e oa er bloaz 1939.
Aet e oan eus Ker santel Bro-Leon da Ger santel Bro-Dreger, gant eur c'harr-tan, hep diester ebet ! ! Pegen aes e oa neuze mont eus eul lec'h d'egile ! Re aes ivez marteze !

Ha n'am eus ket an o lavaret, o deus an amzeriou kriz ma vevomp enno, roet tro gader d'in da ober d'an 19 a viz mae diweza, eur gwir bardon e bro vinniget Paeron-meur hor Breiz.

Kemeret ganen va marc'h-houarn, setu me, warzu Landreger, gant eur vin-tivez hecl kaer.

Eur strollad yaouankiz e oamp... Kana, kana hon eus graet en hent, se-niou breizek, ha dreis-holl, kantik an hini ez oamp da bedi.

Nak a dud war o marc'h-houarn, tiadou a-bez, en o c'hiri bihan ; re all, — ar re galoneka — war o zroad, zoken ar vuqale... Ha tamm poultrenn ebet da lonka warlerc'h ar c'hiri-tan rak n'hon eus ket koulz lavaret gwelet al liou anezo, nemet daou pe dri war daouzek leo.

Mat, en hent-se e oamp henveloc'h ouz pirc'hirined an amzer wech-all ha c'hoaz, ar re-man n'o devoa nemet o zreid hag eur feiz eus ar re grenva evit o dougen d'ar pardonioù pellal.

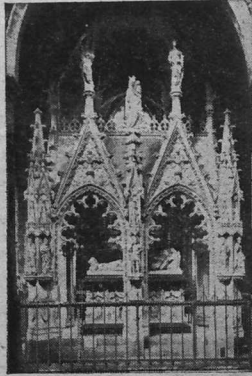
Ret eo bet d'eomp eta, ni ar re yaouank, gwelet amzeriou garo evit lakaat doun en hor c'halon, gizioù hor Hendarou.

Landreger !... Pebez frealzidigez eo bet mont da ambrouga penn santel on Aotrou Ewan Helori, ha kama, azalek an iliz-veur betek ar Minihi ar c'hantikou brezonek savet en e enor !

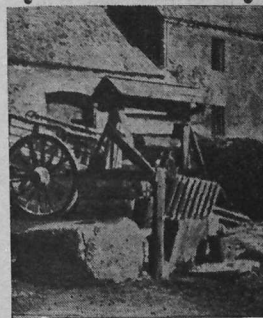
E LANDREGER

Penn sant Ewan douget d'ar Minihi,
eun dra ma kam ar bobl :
Nann, n'eus ket e Breiz...

Bez Paeron Breiz
en iliz-veur

...HAG E KAVELL BEZ

E KERVARZIN

Ar puns en deus anavezet sant Ewan Ar c'houldri bet savet gant e dad

Ha mont goudeze da bedi er chapel-se, da ober eur weladenn da Kervarzin, el lec'h m'eo bet ganet an hini a lak abaoe meur a gant vloaz eur mor a Vretoned da ziredet bep bloaz amañ evit gouenn digantan a bep seurt grasou.

Na c'houek e voe evidon gwelet an ti-se ma c'hanas ha ma varvas ennan Douger skedus Banniel hor Breiz... ar puns-se en deus anavezet, ar c'houldri-se a zo bet savet gant e dad, c'hoariet en deus meur a wech tro-dro d'ezan pa oa bugec c'hoaz...

Gant doujans eo e ranker tostast ouz an « testou » koz-se eus buhez sant Ewan e Kervarzin.

Ha pebez trugar evidomp goudeze kemeret hor pred dindan gwez Kervarzin, al laboused a-us hor pennou o richana hep eham, o meulodou da vab brudet Bro-Dreger...

Eun dudi eo evit va c'halon beva seurt eurioù, « pell diouz an trouz hag holl safar ar bed ».

Breiziz yaouank, va c'henvroiz, grit ivez pirc'hirinaj Landreger : it evelton da brederia war gavel badiziant ha war gavel bez Paeron ho Pro, hag e va-goc'h mat hoc'h ene...

Gant Pardon Landreger eo digoret amzer ar pardonioù bras. Ni, yaouankizou Breiz, daoust ha n'eo ket eun dever evidomp der'hel da c'hizioù hor hendarou en eur vont da heulia ar pardonioù-se a ra levnez an nenv hag an douar ?

Herri C.

hor c'hontadenn

BURZUD AR ZOUBENN

E maner Kervarzin edo ar c'hiz da zigeremet an holl beorien a deus da Bardon sant Erwan... Er c'hantved diweza ar Yaouank, merour sant Erwan, evel ma lavaret, a roe dor zigor e derc'hent ar Pardon hag a ginnige d'ezo lojeltz.

Anatol ar Braz, ar skrivagner breizet, ken brudet, a yeas betek ti ar **Yaouank** en abardaez-se ha setu aman ar pezh a gount :

— Asa, **Yaouank**, a lavaris evit toul-la kaoz, ha gwir eo ar pezh a zo bet kourtet d'in ?

— Bez e fell d'eoc'h ober meneg eus **Burzud ar Zoubenn** neketa ?... Selauit mat ac'hanoun : n'oun ket eun den desket — pell diouz eno — met n'oun ket eur berr a spered kennebeut... Hag, e gwirionez, goude beza klevet ar pezh ez an da lavaret, ne gredan ket e c'hellfe dont e sonj nikun va c'hemeret evit eur genaoueg... Hogen ar pezh a gomzit anezan a zo re wir : me 'm' eus e welet, gwelet gant an daoular-gad-se 'zo en va fenn hag a zo daoular-gad eun den hag a wel skler... Lavaret 'zo bet, her gouzout a ran, edon mezo en abardaez-se ! En abardaez-se, evit gwir kerkoulz e vije lavaret en abardaez-man... Mezo ! gant pevar ugent paour em zi, evel hirio, gourvezet war blouz va c'hrevier ha war foenn va gignolliou... Bez e vije bet eta diskiant teir gwec'h !

Evit trouc'ha berr, setu an traoz war eun, evel m'int bet c'hoarvezet d'an driouec'hvet devez a vae, da genver an deiz-man. Epad ar zizun ar glao dour-bilh n'oa ket ehanet da goueza. An henchou, a ziwardro, n'oa nemet poul-lou dour ; ar parketer treuzet gant gwenoennou ar perc'hirinaj ar geot a oa arneunvel... Diouz ar mintin e rae c'hoaz glao da deurel gant barazou. Va mitez

— Doue r'he fardono — rak aet eo abaoe da welloc'h bro — en em bour-chase koulskoude da ober zoubenn ar beorien er pod houarn bras, evel kustum.

O ! emev, ma am c'hreded, ne laki

war an tan nemed ar pod bihan. Gant an amzer-man, n'hor bezo den.

Sentet e voe ouzin. Ne voe laket war an tan nemed ar pod bihan, peadra a-vec'h da leunia ugent skudell. Da zerrnoz, oa digouezet tri, tud eus ar c'har-ter ; o fedi a rajemp da azeza gameomp ouz taol hag hor menoz oa rei lojeltz d'ezo en ti. A-benn neuze ar vatez he doa morailhet an nar.

Edomp bodet en-dro d'an aoled, marvailhou gameomp da c'hortoz lavaret grasou... Souden, dao ! dao ! war nar.

— Setu unan, a zonjemp ha n'en deus ket knenet dirak ar gwall-amzer ! Va gwreg a yeas da zigeri.

— Jezuz Mari ! a lavaras estlammet o kroaza he daouarn, naq ez eus, naq ez eus !

Hag e weljemp eur bern tud. Ha goude ar re-se e teuas re all ha re all c'hoaz.

Ar gegin a voe leun, abarz pell. An holl beorien, oamp boaz da welout, a oa eno, re Bleuveur ha re Dredarzec, re Benvenan, Trevou, Kemaria-Sulard... hag en o zouez kalz pennoù dianav, perc'hirined nevez deuet eus Plestin ! Eun druez oa sellet outo, gleb-teil betek o eskern, gant o dremmou ken distronket. A nak a vad en defe graet d'ezo eur banne zoubenn domm !... Ha setu dres ne chome mui taken... Met ivoz piou en defe gallet sonjal !... An dud reuzeudik a zelle ouz ar chiminal an tan en o daoular-gad. Sevel a ris hag e lavaris d'ezo :

— Arabat d'eoc'h en em gemeret ouzomp : ar wech kenta eo ma c'hoarvez an dragan gameomp. Ken divalo oa an amzer ma n'edomp ket ouz ho kortoz. Diaes e kavan war ho sikour, met n'hor beus ket pourchaset a zoubenn evidoc'h.

Tal an holl dud-se a deus da veza tehval kenan hag epad eur pennadig ne voe ger ebet... Neuze eun den en em zistagas eus ar vandenn ; ar mogad a zave diouz e zilhad gleb a oa ken teo ma ne c'hellis ket amaout mat awalc'h e zoare. Lakaat a reas e droad war

maen an aoled, sevel a reas golo ar pod hag o traoublega warnan e lavaras gant eur vouez uhel ha kunv :

— Gant ar pezh a chom a zoubenn e c'heller atao kennerzi ar re glanva.

Hag o veza lavaret kement-se, ec'h en em dennas a-goztez. E gomzou a skoas eun taol pounner ennomp. Va gwreg en em lakeas da derra ar c'hramp-poez er skudill. Hag ar beorien da zont dirak an aoled, evel-hent. Ar vatez a garge ar skudilli dre ma teuent. Unan, daou... pemp... dek reuzeudik a deuas an eil goude egile ; ar pod, kaer e oa tenn anezan n'ez ae ket da hesk. Ugent all a deuas hag ugent all ; ar vatez a gendalc'he da zervicha. Va gwreg, bihan he c'halon a oa drouk-livet holl ; daoust pegen buan a rae he labour, ne c'helle ket en em gaout da ober buan awalc'h, unan eus ar mevelien a ran-kas rei an dour d'ez. Holl, hor boaz ar gredenn e tremene eun dra zouezus bennak, eun dra drelst natur, hag e voustremp war hor c'halon gant aon da denna hon alim. Gwaskadenn ar burzud a oa warnomp... Ne chomas ket eur paour, m'hen tou d'eoc'h, ne yeas

da gousket hep zoubenn... Setu ar vez am eus gwelet, hag ez eus pemzek vloaz abaoe.

Pa glasken gant va daoular-gad an jen en doa komzet e oa tec'het kuit. Goulenn a ris piou oa ? Den n'hen anvrez. Eur bcourez koz a lavaras :

— P'edon o tont 'r'hed bered ar vourc'h, em eus e welet o treuzi ar skaller ha goudeze en deus graet hent gannen Diou wech en deus astennet e zourn d'in da lammat dreist ar poullou dour. Kredi a ran e touge war e benn eun donsur, rak kern e benn a oa gwenn dindan ar glao. Ne faoutas ket eur ger muloc'h, met peb unan a gredas start n'oa ar paour zouezus-se nemet **Erwan Heloury**, aotrou koz ar maner. C'houi a zonjo ar pezh a blijjo d'eoc'h, met hen alavaret a ran, setu ar pezh am eus gwelet ha kalz a re all a zo beo a c'helle lavaret evel-dout. An ozac'h koz a stokas e gort butun war ivin e viz metud evit heja al ludu anezan hag a zebiantas en em goll en e zonjou.

Troet gant L. B.
diwar A. AR BRAZ

Lec'hiou kaer Breiz

DRE VRO-DREGER

ar Sklaerder

Bez' ez eus e Bro-Dreger eur c'hornad-douar e dreid greunvaen er mor glas. Brudet ar-bell eo Aod ar Greunvaen liou-ros : Perroz, Plomanac'h, Tregastell.

Amañ e teu ar gwagennoù da lipat gouestadik truez melen ha flour ar c'hrac ; ahont gwelid o stourm hag o frega ouz ar c'herreg. Diskuiza a reont war draezennoù Perroz ha paket e vezont e touez reier ar C'hoz-Parz.

Aze er mor emañ ar Seiz-Enezenn, o sevel o c'heñn da a-us d'an houlou evel pesked du bras-divent ; du-hont setu an Treoger, kerreg ha skoselloù o verka bevenn goz an douar-bras, warno an tour-tan ne zigor e lagad nemet en noz.

En eun tu, douar Sant-Jakez ha Sant-Gireg, en tu all hini Santez Anna ha Sant Samson.

Ha war ar run, o para war ar vro-se a-bez, o ren war an holl Sent-se evel en Neñv an Aotrou Doue, Itron Varia ar Sklaerder en he zi koant. O ren, am eus lavaret ? Deuit d'am heul d'he chapel eur sulvez ar beure, da goulz an ofereñn.

Er porched koz, tri Sant, a-gleiz, a zo ouz ho kortoz. Ha tri a-zehou. Hag en o c'hreiz, a-us d'an nor emañ an Itron Varia.

Emañ ar beleg war e zaoulin ouz troad an aoter o lavarout ar pedennoù diouz ar beure ha respont a ra an holl : tud o pedi a wir galon. Kregi a ra an oferen hag hogozik kerken, eus korn pella ar c'heur, war an tu dehou, skiltr, kreñv

ha monkus war an hevelep tro, e sav eur vouez plac'h. Da genta ez oc'h souezet, hogen en em sila a ra tammig-hatammig ennoc'h doujañs : doujañs evit ar bobl o pedi eno, tud dister hag eun galon, doujañs evit o feiz hag o c'harantez e-keñver o Mamm eus an Neñv.

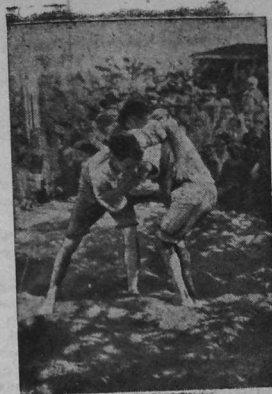
« Ni ho salud, rouarez an Aelez »... neuze ar vouez he dije ho lakaez bremaik da vinc'hoarzin, a zeu da dizout ho kalon a gristen hag a Vreizad. Ha setu ar c'hantig o kreñvaat : an holl o tiskana. Evel ar mor o ruilhal du-hont e traoñ war garreg Porz da Laeron, ez eo nerzus ar c'ham. Leunia a ra ar chapel, betek penn uhela ar volz gotek.

Sellit 'ta ouz ar penn-se duet gant an arvel-vor, ouz ar paour kaez koz aze etal ar pinsin dour-benniget, daoubleset gant al labour ha gant labour an oad, ouz ar vamm-se eur bugel gant en he c'hichen ! A-unvouez e kamont : « C'houi 'zo hor Mamm, eur Vamm a drugarez »... An hini goz daoulaqad ruz a zo tost d'eoc'h, a zo paouezet da zibuna ar chapel a goueze paterenn ha paterenn eus he dourm o krena. Hounnez zoken a gam. An holl a gam. O feiz ganto en o mouezioù, hag o c'halon ivez.

Tremen a ra eur paotr dre ar c'hadorioù da gescal. Klevet e vez ar peziou o koueza er plad :

« Ar Werc'hez d'ho paeo ! » emezañ.

Jakez KONAN

sportou,

ebatou

C'HOARIOU

WAR AR MAEZ

Eur medesin a skriv da Feiz ha Breiz.

Skrivet ho peus war Feiz ha Breiz milz genver, goude beza roet da anaout kemennadurez Aotrou 'n Eskob Kemper « Sport et sanctification du dimanche » d'ar yaouankizou ha d'ar re a zo kargel d'o heñcha : « C'hoarioù a zo en hor bro evel c'hoari bouloù, kilhou hag all ha ne' belleont ket an dud diouz an iliz na diouz o zud, perak ne drofed ket ar yaouankiz warno ? »

Mat a rit poueza war gement-se ha mail e oa hen ober.

A-raok ar brezel bras, an dud diwar ar maez ne ouient ket plou oa buana den a oa er bed, na pet munutenn a laker evit ober nao c'hant pe vil metr, na pegeit a laka henmañ pe hennont evit ober kant kilometr war e varc'h houarn, ar pezh ne viras ket outo da gaout an trec'h ; hizio ar yaouankiz a zo trostoc'h, eun tamm mat da zeski an traoz-se eget da ziskulza ha da vaga o spered o lenn Feiz ha Breiz, ar pezh n'en deus ket miret outo da gaout koll er brezel diweza.

N'eus ano gant ar c'hazelennou nemet eus « l'éducation sportive de la jeunesse ». Eun dra ret eo entent ouz buhez ar c'hoari ; ar yaouankizou a zo en eun oad damjerus ; birvi a ra o gwad en o gwazied ha da eo hen distana ; birvi

a ra ivez froudennou ar spered ; al lar-bour-korf a zo eul louzou dreist evit distana ar galon hag ar spered ; skuizder warlerc'h labourat war ar maez a zo ya'hus hag epad al labour n'emañ ket ar spered o redek a-gleiz hag a-zehou.

Al labourer-douar a ra « du sport » bemdez, o karza e grevier, o karza teil, o kempenn keuneud, oc'h arat hag o falc'hat. Ha kontet ho peus pet leo bemdez a ra o vont eus e di, d'e bark, o vont eus an eil penn d'egile d'euzam da heul an arar ? Ha kontet ho peus pet litrad aer vat a zo en em zileten e wazied epad c'houec'h devez eus eur seurt tri-cher. Goude c'houec'h devez labour eun eham a zo ret.

E lec'h eham petra 'ra ar baotred yaouank breman ?

Mont pell diouz ar gêr evit en em skuiza c'hoaz o c'hoari foot-ball. Holl ec'h en em roont d'an hevelep c'hoari. Pe inti a zo bras, pe inti a zo bihan ; pe inti o deus divesker hir, pe inti o deus divesker berr ; pe inti o deus eur galon reiz pe inti o deus eur galon zi-reiz. Holl ec'h en em roont d'an hevelep c'hoari ha koulskoude n'o deus ket holl an hevelep nerz ha n'int ket graet holl

gant an hevelep danvez. Kam, den, kant korf ; ne vez graet en o zouez, dibab ebet gant eur medisin ha setu perak sportou a zo, ar foot-ball da genta, hag a ra muioc'h a zroug eget a vad ouz eleiz a baotred yaouank.

Ha den a vicher ebet ne vez ouz o heul da lavaret e c'hoari henmañ pe hen-hont dreist e nerz.

Korf an den a zo evel keflusker pe « moteur » eur c'harr-dre-dan ; pa vez nevez e vez gourc'hemennet teurel evez waman : arabad eo e lakat da vont erdro re alies na re vuam ; evit ma pado pell hag evit ma ne vezo ket a ezomm da c'hervel ar mekanisic war e dro e vez roet aliou ha gwas-a-ze d'an hini ne ra ket diouto ; ne gemerer ket, war a welan kement a breder gant korfou ar yaouankizou war ar maez ha ma kemer perc'henn eun auto gant e « voteur ».

N'eo ket c'hoariou hag a ro tro d'en em skuitza kals eo a zo ezomm da zul, met c'hoariou skanv hag a roio tro d'hor yaouankiz da ziskouez o ampartiz. C'hoari boulou, kilhou, saez (1) ; disklaria peziou-teatir ; ober troiou jymnastik ha n'int ket skulzus, setu aze hag a zo mat.

Ma ne ra netra an den yaouank diwar ar maez evit digeri e spered hag e

(1) C'hoari ar saez a ra dremmbu lemm, divree'h krenv ha skevent yac'h ; evit gouzout penaos heñ c'hoari prenit al levrig : Ar gwaregata, c'hoari ar saez, savet gant an A. Vallée hag a gavoc'h da brena evit 20 real o skriba da : Les Presses Bretonnes, Saint-Brieuc.

gallon da zul, pegouiz 'ta her graio ?

Ha goude ma vefe e Breiz krenna tud a zo war an douar, ar re vuama war droad pe war velo, ha goude ma vefe enni gwella strollad footballerien a zo er bed, petra a rafe an dra-se evit hor gouenn, ma n'o deus an holl dud yaouank-se na spered na vertuz ?

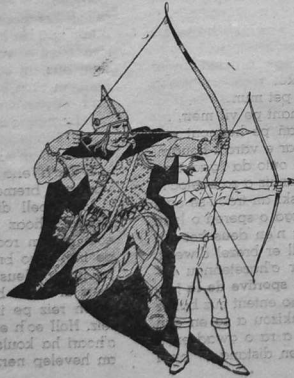
An dud n'eo ket chatal int. Etouez ar chatal e vez graet eun dibab evit ar c'honkourioù ; e sportou hor yaouankizou ne raer dibab ebet !

Ha neuze, livrit d'in 'ta, ha war wel-laet eo aet hor gouenn en ugent vloaz diweza-man tremenet ?

Medisin oun war ar maez ha disklaria a c'hellam eo poent cheñch penñ d'ar vaz ; poent lakat urz er c'hoariou ; poent dibab an dud evit pep c'hoari ; poent difenn c'hoariou a zo ha poent rei kuzul da ober c'hoariou all ; d'ar c'hoariou yaouank hag en em skuitza tra a-walc'h, war ar zizun, e lavaran kemeret ebatou a roy anezo paotred ampart hag a viro outo da bellaat diouz o farrez, ebatou onest, yac'hus, plijadurus, mat da zidui ar spered ha da lakat ar vignoniach da greski etre tud eun hevelep parrez. Met, gwasoc'h n'eus ket eget an tavaniou hag an dansou, hag eno eo e koutez atao ar footballerien goude ma vezont bet epad diou deir eur holorach oc'h en em skuitza hag o tapa tomm ha yen, e kreiz eur park bennak.

Gameoc'h a gallon, evit brasa mad hor gouenn.

Eur Medisin

Ar gwareger hemañ war roudou ar gwareger gwechall.

Kanomp :

AIR C'HORN-BUTUN TORRET

Buar a-walc'h : $\text{♩} = \text{etre } 96 \text{ ha } 108$ M. GORRIG

Solo : Di-lun 'neur zont eus Les-ne-ven. Di-lun 'neur zont eus Les-ne-ven.

Holl : Di-lun 'neur zont eus Les-ne-ven. Di-lun 'neur zont eus Les-ne-ven.

Solo : Koue-zet va c'horn tor-ret e benn. Holl : Koue-zet va c'horn tor-ret e benn.

Solo (Sach) : Koue-zet va c'horn tor-ret e benn. Di-lun 'neur zont eus Les-ne-ven.

Holl : Koue-zet va c'horn tor-ret e benn. Di-lun 'neur zont eus Les-ne-ven. (ad libitum)

- 2 Va c'horn brug ruz menez Are
Kizellet brao me e gare.
- 3 Roet oa d'in gant karamtez
Vit derc'hel sonj eus va mestrez.
- 4 Meur a lur butun, mignoned
A zo dreizan aet e moged.
- 5 Bemdez, bemnoz plijadur 'm oa
O vont dre holl 'n eur vutuna.
- 6 Diouz ar mintin a-vec'h savet
Ar yalc'h-vutun oa digoret.
- 7 Lonket ar volennad kafe
Bourret va c'horn me e dame.
- 8 Epad an deiz n'ehanen ket
Da c'haoket mort e c'har galet.
- 9 Raok mont d'ar park goude pep pred
Eur c'horniad mat 'vese laket.
- 10 Diouz an noz 'n eur vont da gousket
E lugerne e forn ruziet.
- 11 Atao em godell pe em beg
Va c'horn-butun d'in a oa c'houek.
- 12 Breman pebez tristidigez
Va yalc'h-vutun 'zo intañvez.
- 13 « Torret da gorn, dal 'n all nevez ! »
A lavaro d'in va mestrez.

Yann GORRIGAN

AN DUD DIWAR AR MAEZ

Troet war al labour, bepred o poania dindan lagad Doue, ar merc'hed er gêr, ar wazed er parketer, n'eo ket sous-zus e vije douget tud va farrez koz da welet pep tra, sklaerjennet gant o feiz, da' vamm pep darvoud, hervez al lezenn gristen, en eun doare uheloc'h eget an douar.

Pa deus er c'hrouadur er bed, ec'h en em laouenent, rak ketent-se oa bennoz Doue war an ti ; bremañ e vije eun ene muioc'h da henchha warzu ar baradoz oustenn ma oa ar bugel eur mell eus ar jadenn a stag an eil rumm ouz egile.

Deiz e c'hiniwelez, pe antronz da zivezata, e veze kaset ar c'hrouadur d'an iliz, evit ober anezan eur c'hristen no-vez, ar c'henta ar gwella.

Pa varve ar re goz e veze lavaret : « N'omp ket deuet war an douar en he-velp dervez l. Mont a rankomp pep hini d'e dro. An tad hag ar vamm o deus labourer keit ha m'o deus gallet ober ; mat eo d'ezo mont da ziskultra, da veza paset gant Doue. Ar maro ma kamfemp sonjal a zo an nor digor war ar vuhez.

Em farrez koz ne gaver ket diaes mervel ; lavaret em eus bet ano amañ c'hoaz eus a veur a varo kaer ; darn a ya eus ar bed-man, en eur bedi ; darn all en eur gana kantikou : « Kan d'in kantik ar baradoz ! » a lavare Renan d'e c'hoar, « ma tremenin en eur gana pe en eur zelaou ar c'honzou kaer-se ! »

Unan bennak, evelato, eun nebeud enkre en o c'halon, a lavar : « Hizio emañ deiz ar varn ; met Doue a zo Tad ! » Ya ! Doue a zo Tad ; fizians ar vez ennan ha bez' e c'heller kaout.

N'eus ket pell, eun den en oad o c'houzout e tostac an Ankou outan a lavare : « An hini a zo bet eun an traou gantan n'en deus na spont nak anken da gaout, hag evidon-me a zo laouen o vont ! »

Eur vuhez eun, troet wardu an nenv, a dalvezo d'omp eur maro laouen, rak-se, evit tizout ar pal-se, heuilomp skouer hon tadou, skouer ar re a veve « pell diouz an trouz hag holl safar ar bed ! » Ar re-se ne vezent morse klevet

o c'hrosmolat ; kemeret a raent an am-zer evel ma teue ha kement a c'hoar-veze a roe tro d'ezo da veuli Doue hag e oberou. M'ho pefe o c'hlevet pa veze brao an amzer : « Meuleudi da Zeue, ma vez puilh an eost ! » hag an neb a lavare e oa fall an amzer a vije respon- det d'ezan raktal : « Fall an amzer ? Piou a lavar eo fall an amzer ? Neus amzer fall ebet, p'eo gwir an amzer a ra diouz an Aotrou Doue hag an Aotrou Doue a ra atao evit hor brasa mad. » Eun tad a ra pep tra evit brasa mad e vuhez ; rak-se e ranker degemeret pep tra digant Doue, gant karantez hag anaoudegez vat.

Eun dro, pa oan yaouank c'hoaz, eur vignonez d'in a voe tamallet, gant eur vaouezig gwarisius, da veza graet fal- lagriez o tenna ar bilhed da vont da Lour, o veza m'oa en em garet ano he amezogez tosta da zont er maez ! Va c'hamaladez a gawe diaes hag e lenno fors : « O ! pegen kalet eo beza tamal- let e gaou ! ha me didamall kaer ; n'eus netra krisoc'h, netra gwasoc'h ! »

Eur vaouez eus a gichen he c'hêr he c'hlevas hag a lavaras d'ezel evelhen : « E lec'h klemmou hag hirvoudou, daoust ha ne vije ket gwelloc'h laou- nedigez ? Hor Mestr Jezuz a zo bet tamal- let e gaou, kaset dirak ar barnier ha kondaonet d'ar maro iha ne enebas ket. Lec'h a zo da veza eurus pa zegas d'omp poaniou evel ar re en deus gou- zanvet e-unan ! »

Ar plac'h yaouank a zelaouas, gant evez, ar brezegenn : « Ar wirionez a zo ganeoc'h, Mari, emezi ; bennoz d'eo- c'h plhoc'h eus he diskleriet d'in. » Hag e seoc'has he daerou.

Eur skouer all a-rack kloza ar pennad- man ; demdost da di va zud, epad ar brezel pevarzek, e oa eun tad en devca pevar mab en arme ; eun dervez e teuas betek ennan an Aotrou Mêr da zegas d'ezan eur c'helou glac'harus : « An eil eus ar baotred a oa lazet er brezel ! » Pebez taol evit an tad ; azeza a rankas war ar skaoñ : « Mat, emezan, Doue eo ar mestr ; ne welin mui va factrig war an douar ! » Ne jomas ket pell da vantri ; abenn pemp munut edo, en e

zav, hag hen ha mont wardu e bres : « Da belec'h ez it, va zad ? » eme e verc'h, a zonje marteze e oa aet e bern digantan : « Da belec'h ez an ? emezan, da jench va dilhad da vont d'ar vourc'h da lakat pedi evitan, kenta ma c'hel- lin ! Gouela d'ezan ne ray vad ebet d'ezan, met pedi ha lakat ober a zigoro d'ezan ar baradoz ! »

En amzer-se e oa stank c'hoaz ar gris- tenien en hor bro, rak estreget hennez en divije komzet evelse ha kemeret e grotz gant nerz-kalon, evelian ; tud va farrez an darn vrasa anezo a rene eur vuhez santel end-eein ha setu aze pe- rak n'o deveze ket aoun pa deus an Ankou da skei war o dor.

Tin'in ANNA.

DASTUMOMP AR BRUZUN

EVIT PINVIDIKAAT HOR BREZONEG

Gerioù dastumet e parrez Sant-Vic.

206. — SAOTRENET = entloch de : saot-
trentet eo gant ar c'hoari, saotrentet eo
gant e gamarad Per.
207. — PIGNAT WAR E VARCH BRAS =
se froisser facilement et répondre de
façon hautaine et bruyante : an diste-
ra tra a vez lavaret da Yann emma prest
da bignat war e varc'h bras.
208. — LAKAAT AR BAS WAR AN HOCH
(mettre le bâ à un cochon) = aller
deux choses séparées et qui ne doivent
pas aller ensemble : v. g. Naik a zo
fichet, dilhad nevez a zo ganti met
gant he botou koat emma-hi ; lakat he
deus ar bas war an hoch.
209. — BREIN-CHAN = tout-à-fait pourri.
210. — GWIRIDIK = fragile.
211. — TROJ AR BICH (le chat) = s'oc-
cuper à des bagatelles, tuer le temps.
212. — OBER BRONN D'AR VARR =
la faire des pauses sur le manche de la
houe ; travailler sans ardeur.
213. — SKOUZACHI (en bigoudennie) =
cuire à petit feu, laisser mijoter.
214. — CHEULK, diskleugen, dicholehed =
se dit de quelqu'un qui a une tenue né-
gligée, qui présente mal (l'afez à St-Nic).
215. — CHOBAR = trainard, peu dégourdi.
216. — MEZOU, MEJOU (gouedou à St-
Nic) = grande étendue de terre non
close.
217. — EN E GRENV, en e greiz = qui est
satisfait, qui est à son affaire.
218. — KOUTI-KOUTI = à petits pas.
219. — CHAOKER LAOU KRIZ = se dit
de quelqu'un qui est d'une avarice
sordide.
220. — SKRANGN (en bigoudennie) =
avare.
221. — DACH-DACH = cri pour ap-
peler les cochons.
222. — CHIK = cri pour les éloigner.
DACHET = cri pour écarter les
chats.
223. — KOURITER = entremetteur ; baz-
valan, kouratef = courtier.
KOURITACHOU = démarches d'un
entremetteur.
KOURITA EUR MEVEL = propo-
ser un domestique.
KOURITA EUR PLACH YAOU-
ANK = proposer une jeune fille en
mariage.
223. — KAOUT DIZAOZONT = trouver, dé-
couvrir, ex. : kavet am eus dizaozont
d'it deus eur mevel : je t'ai trouvé un
domestique.
224. — KAS DA CHOUTELLA KIO-
C'HED = éconduire quelqu'un.
225. — RODO (St-Nic) = ruisseau.
226. — SKARPIER (St-Nic) = temps après
et desséchant ; an avel a zo skarp, z z
227. — MONT DA GLASK KAILH (en bi-
goudennie = courir la préfontaine.
228. — DEBRET EO E GESTENN GAN-
TAN = il a dissipé toute sa fortune.
229. — GRAET EN DEUS TOUPINIK
(de touil et penn) = il a fait la culbute,
il s'est ruiné.
230. — TRUCHER (en bigoudennie) =
flatteur.
231. — STRAD KOLOENN (en bigouden-
nie) se dit d'une femme qui est sale.
232. — POCH-TOULL (en bigoudennie) =
indiscret.
233. — TAMM AR CHI = les déchets, les
restes, ex. : n'en deus nemet tamm ar
chi.
234. — DIROSTA = manger à belles dents,
de bon appétit.
235. — DIRROUSTA = débroussailler.

War hon niverenn a zeu ec'h embannump 100 « Bruzun » all, dastumet c'hoaz e
Sant-Vic, gant an Ao. Peron, Person... Mil bennoz d'ezan en hano ar brezoneg
Ra deuy beleien all ha kement hini a gar e yes, da heulia e skouer.

FAZIOU. — F. Feiz ha Breiz meur-ebrel
p. 139, e lec'h : stourm ouz' c'hoant sou-
ket, lennit stourm ouz ar c'hoant kousket.

Hag e p. 151, e lec'h : Poupon, lencit :
Poupon.

KELEIER AR MIZ

Jubile Pius XII

D'an 13 a viz mae 1917, e oa bet sakret eskob, du-ze, e Rom, gant ar Pab Be-nat XV, an A. Eugen Pacelli ; anvet e voe kerket da gannad ar Pab, e Munich hag e Berlin ; trizek vloaz e chomas e vro-ze ; e-doug an nao vloaz warlerc'h e voe sekretour ar Pab Pi XI ha da varo lhan-man e voe dibabet gant pennadureziou an Iliz, da bignat, war e lerc'h, war gador Sant Per.

O ren an Iliz emañ, p'emañ tan ha kurun ar gwasa brezel a zo bet gwelet biskoaz o skedi hag o trouzal a-gleiz hag a-zehou ; ar bed koz a zo o vennout koueza en e boull.

Eun dra eo beza krog e stur hag an Iliz, en amzer-man, met n'eo ket dá d'ar gris-

Tro Vinihi Landelo

Tro Vinihi Landelo a oa gwechall keñ brudet hag hini Lokronan. Diskar a oa deut enni ; Penity sant Laurans, el lec'h ma veze kanet an oferenn-bred, a oa gwail zirenk gant ivinou yut an amzer. Gwellla peza zo, an A. Jaffres, en deus gallet, daoust d'ar brezel, dont a-benn d'her renka a-nevez ha fizians hon eus he devezo

Gwir Ano Paeron Breiz

D'an 19 a viz mae eo e vez, bep bloaz, ar pardon bras e Landreger, pardon Irwan, evel ma lavar d'in, aman, e Scrignac, unan eus va farrisioniz, Y. V. Guenan, eun den pevar ugent vloaz.

Klask a raer, eur pennad a zo, pehini eo gwir ano paeron hor Breiz.

Me 'gred eo ret mont d'e glask d'al le- c'hioù ma vevas ar zant enno ar pella.

E latin, an ano-se a zo Yvo, Yvonis, Yvo- nem ; e brezoneg ez eus eleiz a zoareou dis- henvel d'hen distaga : Irwan, Erwan, Ewan.

Pehini eo ar gwella ? Er minih e'c'h an- ver Ewan kement hini a zo filhor da vab brudeta Kervarzin. E Tredrez, el lec'h m'eo bet person eiz vloaz, eus ar bloaz 1284 d'ar bloaz 1292, eo henvel.

« E Louanneg, eme J. C. a-lec'h m'eo bet person ivez unnek vloaz, eus ar bloaz 1292 betek e varo, d'an 19 a viz mae 1303, e la- var an holl Ewan, Ewanig, distaget « E- ouan », « E-ouan-nig ». Marteze, evel m'hen displeger e « Studi hag Ober », eo reiz an

Nevez-Amzer Breiz

Gwenola ar Beg a zo laouen o tont da lavarout d'ec'h he deus bet eur c'hoar vi- han a zo bet lakad d'ezhi da anioù-badez Anna-Berched-Maria, d'an 30 a viz ebril 1942, e Kemper, 14, straed Douarnenez.

tenien kaout aoun ; n'hellent ket kaout gwelloc'h sturier eget an hini o deus ; Doue a oar kroui e dud diouz an amzer m'o de- vez da veva enni.

D'ar Yaou-Bask eo bet lidet Jubile ar Pab ha goude an oferenn e komzas hag e gomzou a zo bet skignet gant ar Radio dre ar bed a bez. Lavaret en deus : « N'it ket da gaout aoun ; goude an deiziou tenval- mañ e teuo deiziou laouen e vezo gwelet enno ar Feiz kristen o'c'h en em skigna hag o vleunna dre an holl broioù, diazezet ar peoc'h enno war al lealded. »

Eun hekleo eus ar peza en doa lavaret Pius XII, derc'hent Gouel Nedelek diweza, a oa er brezegenn-se.

adarre an Dro-Vinihi, da zul bras ar Pante- kost, al luf he devoa gwechall.

Sant Erwan Haelori en devoa eun devo- sion ken bras da zant Telo, ma vennas, eun devez m'edo o tistrei eus a Lokronan, ober e gousk el laouer vaen a oa bet o'c'h ober gwele gant sant Telo.

daou stumm ; gwel eo ganin, avat, ar stumm « Ewan » dre ma 'z eo ar furn dosta ouz ar gerioù implijet e rann-vroioù all Breiz : Gwened, Iouann, Kerne, Yeun, ha Leon, Youenn. »

Y. an Diberder, er gazetenn « La Breta- gne » nivrenn an 23 a viz mae a lavar : « Dre-holl, e weler moulet :

« Evel zant Erwan

« ha tra sebezus, dre ma tremen ar bardo- nerien, e prosession, ma vez klevet Erwan, gant eur beleg bennak karget da ren ar c'han, gant ar ganerien a dremen, heb ehan, epad tost da ugent munut, ne giever nemet :

« Nan euz ket eur zant

Evel zant Eouann !

« N'eo ket Erwan eo eta gwir ano sant paeron Breiz ! »

Eun dra a zo da vihana, ha ne gredan ket e c'helle den e nac'h : ar ger latin : Yvo, Yvonis, Yvonem, a zo eun tamm mat ana- vezetoc'h e Ewan (E-ouann, Iou-ann, Iou- enn) eget ne deo e Erwan pe Irwan.

An A. hag an I. Talezañ a zo laouen o- kemenn d'ec'h ginivelez o merc'h Gaels, d'an 3 a viz mae 1942 e Gwengamp, rue Laurens-de-la-Barre

Ar merour : H. Caouissin

Moulererz B-o-Leon - Landerne

LEVRIOU « FEIZ HA BREIZ »

LEVRIOU MAT HA MARC'HAD MAT

ha plijadurus da lenn,

graet diouz doare lakat er pakadou a gaser d'ar brizonidi, a zo en harlu.

Mat eo kas peadra da vaga korioù hor prizonidi, dereat eo ivez kas d'ezo peadra da vaga o speredou, peadra da lenn, peadra da gana.

I. — LEVRIOU BREZONEK

CHRISTO, savet gant an A. Guillou, skeu- dennet gant Rene Roy, kaera levr brez- nek an XIX vet kantved 20 real.
MIZ MARI, kurunen nevez d'ar Verc'hez, savet gant an A. Breton 20 real.
GENOVEFA A VRABAN, save' gant Glaoda ar Prat ha skeudennet gant an dim. O. de Villers 20 real.
BUHEZ MIKAEL AN NOBLETZ, savet gant an A. Uguen 20 real.
KENTELIOU WAR AL LABOUR- DOUAR, gant an A. Becot 20 real.
TELENN ARVOR, savet gant August Brizeux 20 real.
VICTORIA KONAN A ZANT LUK, gant an A. Uguen 1 skod.
LIZER AN HINI MARO, gant Jakez Riou 1 skod.
IWERZON gwelet gant eur Vretoner 8 real.
ENVORIOU EUR GAKOUZEL, gant V. Seité 8 real.
PREZEGENN ANA BURLEON, e Bleun- Brug Keranna 8 real.
PREZEGENN AN A. TREHIOU, e Bleun- Brug Plougastell 8 real.

II. — PEZIOU CHOARI

NICOLAZIK, Bayon-Peñrot 8 real.
SALAUN AR FOLL, Bayon- 4 real.
PEñrot 4 real.
DIZRO AN DIANKET, Bayon- 4 real.
PEñrot 4 real.
AR GORNANDONED, Bayon- 4 real.
PEñrot 4 real.
EUN ABARDAEZ E KERVARZIN, Co- roller-Peñrot 4 real.
WAR ROUDOU HON TADOU, Damo 8 real.
PEñrot 8 real.
YANN LANDEVENNEC, Cornou- 8 real.
PEñrot 8 real.
DRAGON SANT PAOL, Y.-V. Per- rot 4 real.
PARDON BARABBAS, Y.-V. Per- rot 4 real.
AN A. KERLABAN, Y.-V. Per- rot 4 real.
AN DIVROAD, diwar ar c'hembraeg, gant Y.-V. Peñrot 8 real.
AR VAMM, diwar ar c'hembraeg, gant Y.-V. Peñrot 8 real.
BILEZ HAG E VESTR, gant E. ar Moal 1 skod.

AR CHIMINAOU, gant ar Moal, 8 real.
AN HINI GOZ O VONT DA DENNA HE FOLTRER, gant E. ar Moal 8 real.
YANN POTR AR GER, unan-gomz, gant E. ar Moal. War baperennou distag, ar c'han 20 real.
SANTEE TRIFINA, gant ar chaloni Joanno 8 real.
HOLLVELEN, gant Hollsent ar Gar- rec 1 skod.
AN AOTROU KERIOUAZ, gant Lan ar Goff 8 real.

III. — LEVRIOU GALLEK

ESSAI SUR LA QUESTION BRETONNE par Yves Le Moal 2,50
NOS DEVOIRS ENVERS NOTRE RACE. L'EGLISE ET LES SURVIVANCES NA- TIONALES, par Mgr. Paquet 2,50
LE BLEUN-BRUG ET L'EGLISE, 1Fr.
TRO-BREIZ, PELERINAGES DES SEPT SAINTS DE BRETAGNE, avec illustrations et une carte hors-texte, par M. le chanoine Le Roy 2,50
LE PERE J.-F. ABRILL, DES MIS- SIONS ETRANGERES, par M. le chanoine Pérennes 12 Fr.
LES PSAUMES, TRADUITS ET COM- MENTES par M. le chanoine Pérennes 15 fr.

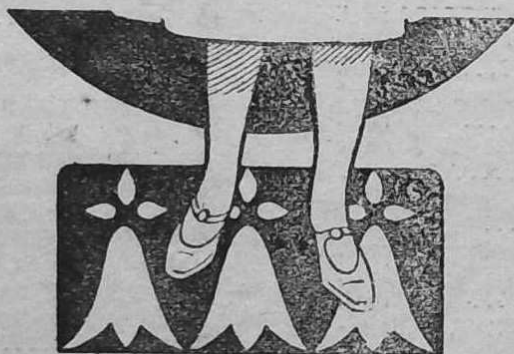
IV. — PEADRA DA GANA

KANAOUENNOU BLEUN-BRUG 1920, 1922, 1923, 1925, 1930, 1932, pep levr, 10 lur.
SONIOU FEIZ HA BREIZ, ar peza 10 lur.
SONIOU BUGALE, ar peza 8 real.
Kanaouennoù war baperennou distag :
KANTIK SANTEE ANNA WENED ar c'han 20 real.
GWIR VRETONED, gant an A. Conq ar c'han 20 real.
GWERZ KER-YS, gant Olier Souetr ha J.-P. ar Skour, ar c'han 20 real.
SONIT BOMBARD, SONIT BINIOU, gant J. Marechal ha J.-P. Dantec, ar c'han 20 real.
KAN-BALE AR BOTRED YAOUANK, gant J. Marechal ha J.-P. Dantec, ar c'han 20 real.
Al levrioù-se a vezo kaset, dre ar post, d'ar re o goulenno, ouz ar prizioù market uheloc'h ; skriva evit o c'haout da Renor « Feiz ha Breiz », Scrignac, Finistère, C. C. 21.802, Rennes.

Kreski ar prizioù-se eus ar mizou kas a anavezoc'h diouz an tumbrou laket, er post, war ho pakadenn.

ROIT GWENNEG AR BREZONEG

An A. J. F. Guennegan, Sant-Nouga 10 lur
 An A. J. Capitaine, Lock-Maria 25 lur
 An A. J. Gueguen, Quincaillier, Les-
 neven 5 lur
 An A. J. Quaba, Pleyben 10 lur
 An Dim. Gwenola ar Beg, Kemper.. 50 lur

An Dim. Annaik ar Beg, Kemper.... 50 lur
 An I. Gen: a Zant Per, Sant Brieg.. 160 lur
 An A. Y. Bizien, Pluzunet 20 lur
 An A. R. Manuel, Brieç 50 lur
 An A. Taldir-Jaffrennou 20 lur
**Bennoz Doue war an daouarn a oar harpa
 yez o bro.**

Lenn ha studia :

LA LANGUE BRETONNE en 40 leçons,
 gant F. Vallée 24 fr.

GRAND DICTIONNAIRE FRANÇAIS-BRETON
 gant F. Vallée 100 fr.

SKELTA SEGOBRANL pep levrenn 8 fr.

Mizou-kas ouspenn. E gwerz ti Moulerez Bro-Leon, ru
 Lafayette, Landerne.

KENSTRIVADEG

SKOL-VEUR

AR VARZED

Eur genstrivadeg gwerziou a zo
 digor etre ar skrivagnerien vre-
 zonek war ar sujed-man :

ar Binijenn vras

Grit eun diviz war ar brezel hag
 e esedou, etre eur zoudard deut
 d'ar gêr hag eur prizoniad a vrezel.
 Levriou brezonek a dalvoudegez
 a vo roet e prizioù.

Kas ar skridou a-raok ar
 c'henta a viz here da Rener ar
 Gorsedd, 14, Bali ar Gar,
 Keraez.